

L'exemple estimulante d'"El 9 Nou" d'Osona

Josep Masoliver

É

s prou coneguda la tradició periodística de la comarca d'Osona, i si n'entràvem a analitzar el fenomen, que es remunta als orígens de la comuni-

cació com a ofici al país, potser atribuiríem aquesta circumstància al fet cultural en si i a l'allunyament d'aquesta comarca dels centres metropolitans. Potser per això, en el curs dels últims dos segles s'hi han donat les circumstàncies adients per editar diverses publicacions, moltes de les quals, com a tot arreu, es van estavellar amb el franquisme.

Acabada la dictadura, han sorgit a molts llocs de Catalunya intents per normalitzar la nostra llengua i ensem fer una tasca d'abast local, comarcal o intercomarcal. Una de les experiències que cal tenir en compte és la d'EL 9 NOU, "Publicació Independent de les Comarques d'Osona i del Ripollès", com diu el sotstítol des de dimarts dia 3 de març de 1981 que va passar a sortir dues vegades la setmana.

Per tal de fer una anàlisi exhaustiva d'aquesta publicació, ens serà millor de seguir-ne la trajectòria des del seu estat larval, fins arribar a aquesta data, i així em referiré a tot el temps que ha estat el "Setmanari Independent de la Comarca d'Osona". Cal situar-se al dia 20 de novembre de 1975 en què es va difondre la mort del general Franco, la qual cosa va fer que els aires de llibertat arribessin a tots els racons de país i, així, una llavor que feia temps que era present a Osona va començar a germinar i, al final, es va

El 9 Nou té tres anys. Regió 7 en té dos. És com dir que les comarques d'Osona i del Bages, des de Vic i des de Manresa, han obert un camí, fa uns anys insospitat, en allò que pot ésser la premsa comarcal arreu de Catalunya. Josep Masoliver, fundador d'el 9 Nou, i l'equip redaccional i administratiu de Regió 7, ens expliquen la seva lluita i el seu èxit, que tenen un denominador comú: una comunitat humana que vol informar-se i que creu en la llibertat d'expressió.

Grama, ara setmanari de Santa Coloma de Gramanet, és una altra experiència d'avantguarda de la premsa comarcal al cinturó de Barcelona. Eugenio Madueño, un dels fundadors de Grama, ens explica sobretot una altra lluita, la lluita contra la censura.

En l'intent de donar a conèixer la realitat i l'abast de la premsa comarcal, ja fa dos anys que Xarxa Cultural inicià l'exposició de premsa catalana actual, que ha arribat arreu de Catalunya: Josep Maria Figueres ens explica l'encert i l'èxit d'aquesta exposició.

arribar a la creació d'un setmanari que per primera vegada aglutinava la comarca d'Osona.

De fet, la idea bàsica o inicial va partir d'alguns corresponents de premsa,

entre els quals em comptava jo mateix. Era massa freqüent de veure que fets que havien succeït a Osona eren, en moltes ocasions, minimitzats o simplement ignorats pels mitjans informatius d'abast nacional o estatal. Aquesta situació contrastava amb el testimoni viu dels respectius corresponents, que donàvem fe del fet, del dia i de l'extensió en què s'havia produït.

Aquest aparent desinterès pels fets de les comarques podria ser fruit de diferents factors; manca d'espai, poc interès pels fets de fora la capital, excessiva òptica barcelonina per part d'alguns redactors, etc. La realitat és que totes aquestes circumstàncies varen anar abonant la llavor ja existent.



De tres mil a tretze mil exemplars de tirada només en tres anys

Per això, el mes de gener de l'any 1976 es varen començar a fer una sèrie de reunions a porta oberta, en dies, hores i llocs fixos per possibilitar l'assistència de les persones interessades. Durant els dos anys que va durar aquest període de gestació, varen passar-hi moltíssimes persones de les més diverses procedències socials o ideològiques. Els més treballadors o constants eren els qui anaven configurant l'empresa periodística Premsa d'Osona SA, que tindria per objectiu immediat l'edició d'EL 9 NOU. Tota la gestació es va fer tenint en compte escrupolosament el que preveia la Llei de Premsa i Imprenta, encara vigent. Els càrrecs i llocs de responsabilitat, que a mesura que s'avançava pel llarg camí de la burocràcia era necessari de determinar, s'anaven decidint per votació secreta assembleària. Paral·lelament s'engegava una campanya de captació d'accionistes que compressin entre deu i cent accions de mil pessetes nominals cada una. Per preservar la independència econòmica i ideològica es va incloure als estatuts de la societat un apartat pel qual es dóna un sol vot a cada accionista, deixant de banda la quantitat de diners invertits. Es varen fer cent vint-i-vuit accionistes, que representaven 1.100.000 ptes. de capital.

Tres anys

Al final de tot aquest procés, el dia 3 de març de 1978, sortia el primer periòdic EL 9 NOU, editat per Premsa d'Osona SA. Era el numero 0, del qual es van repartir gratuïtament tres mil exemplars.

Per administrar l'empresa es comptava amb un gerent a plena dedicació, que va sortir del grup promotor, i amb una secretària, la qual no havia tingut cap altra feina abans.

La redacció era formada per un director i un sots-director, tots dos inscrits al Registre de Periodistes, tal com va exigir el Ministeri de Cultura, i dos caps de redacció, així com també una correctora. Per a una dotzena de poblacions d'Osona, s'havia muntat una xarxa d'una trentena de corresponents.

Per a la distribució, es varen establir dues rutes, que serien cobertes per les corresponents furgonetes. Els setanta-quatre punts de venda, distribuïts entre vint-i-nou poblacions d'Osona, al principi no veien massa clara l'acceptació que podia tenir un periòdic comarcal i escrit íntegrament en

Pel legislador, fins avui, tan sols han comptat els periòdics de gran tiratge

català; per això va caldre renunciar a la venda en ferm i donar als venedors els exemplars a títol de dipòsit. Al llarg del temps, aquesta fórmula es manifestaria irrenunciable, ja que això ha permès d'establir uns fidedignes controls de difusió que avui són una valuosa eina de treball.

La publicitat, que és el principal pilar de sosteniment de l'empresa, des del començament s'obté per contractació directa i per mitjà d'agències. S'ha procurat que no fossin els corresponents que tractessin d'aconseguir anuncis, entre altres raons, perquè així queden al marge de possibles pressions.

Les reunions per a la gestació es varen fer en locals cedits gratuïtament, però a partir del naixement d'EL 9 NOU ja es va comptar amb un entresol d'uns 70 m²., llogat, al qual es van fer un mínim de treballs d'adaptació per a la funció que li era pròpia.

La impremta amb la qual vàrem contractar inicialment els serveis està situada a Vic, però només va poder fer set edicions, ja que el dia 28 d'abril, davant la impossibilitat tècnica i humana de fer una publicació com la nostra, EL 9 NOU es va anar a imprimir a la impremta de Terrassa, on encara actualment es fa. Gràcies al propi esforç i a la preparació professional i tècnica dels tallers, es va poder fer el canvi de cop, sense alterar la puntual periodicitat setmanal de divendres a la tarda.

Augment continuat

La decisió de sortir divendres va venir marcada pel cada dia més acusat costum del públic de comprar les revistes divendres, en comptes de dissabte com anys enrera.

Les previsions o càlculs econòmics que s'havien realitzat es basaven en una tirada òptima de cinc mil exemplars, i per això es va començar amb tres mil periòdics cada edició. Però el nombre va anar creixent, de manera que, al cap d'un any de presència al carrer, s'assolien els vuit mil exemplars, als dos anys se superaven els deu mil i en complir els tres anys la tirada era de tretze mil.



Molta publicitat arriba de forma directa

Arrel / Experiències

Als primers temps d'una publicació d'aquesta mena és convenient que treball i capital facin una renúncia implícita a la rendibilitat immediata, no pas a la plusvàlua

Les oscil·lacions en el nombre de planes també són significatives de l'acceptació que ha tingut la publicitat. Així, tenim que EL 9 NOU comença amb vint-i-quatre planes pel març de 1978, que les manté fins al mes d'agost del mateix any, en què, per un parell de setmanes, en tindria setze, per remuntar fins a les cinquanta-dues el dia 22 de desembre.

Durant els primers mesos de 1979, eren habituals les vint-i-vuit planes i els punt de venda eren vint-i-un, repartits per trenta-quatre poblacions. Novament s'arribaria a les cinquanta-dues planes el dia 30 de març. Pel mes d'agost, aquell 1979, es baixaria a les vint planes, i durant la tardor la mitjana es fixaria entre les trenta-sis i les quaranta planes. L'insòlit es va produir el 28 de desembre, en què es va vendre una edició composta per dos exemplars junts d'EL 9 NOU, un de trenta-dues planes i l'altre de seixanta.

Pel gener de 1980, EL 9 NOU es va plantejar la necessitat de passar d'una taca de 253 x 350 i quatre columnes, a 275 x 375 i amb cinc columnes; això va succeir el 25 de gener de 1980. Aquest any, només es va baixar

una setmana, per l'agost, a les vint planes, i la resta de l'any se'n va fer una mitjana de quaranta-vuit. A finals d'any se'n va superar el centenar, amb dos exemplars junts.

Davant d'aquesta acceptació, es va creure convenient de passar a sortir dos dies per setmana, o sigui, a més de divendres a la tarda, també dimarts al matí, coincidint amb un eixamplament de la cobertura informativa i de vendes a la comarca veïna del Ripollès, amb la qual cosa es cobreix la VI Vegueria. El que venia a ser el número 0 de dimarts, que coincidí amb el número 158, va sortir el dia 3 de març de 1981, just quan feia els tres anys del naixement d'EL 9 NOU.

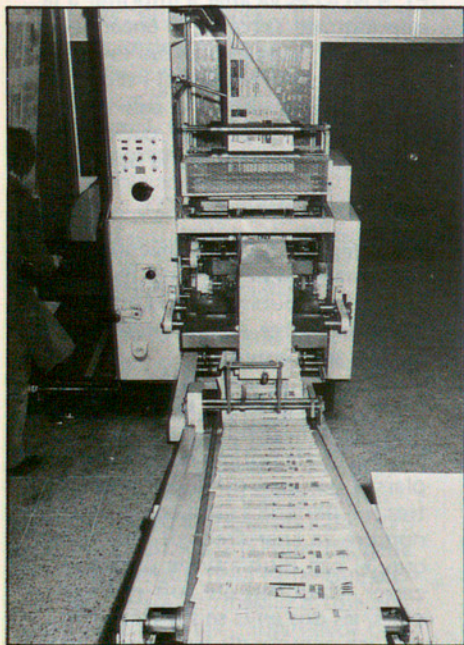
Es important la separació de funcions i de responsabilitats entre l'administració i la redacció. Cadascú té un treball molt ben perfilat i, sense que això hagi de representar un divorci en la funció, un departament no pot influir en l'altre. Per contrapartida, i això és important, cal que cadascú es faci responsable, amb totes les conseqüències, del seu treball.

Als primers temps d'una publicació d'aquesta mena és convenient que treball i capital facin un renúncia implícita a la rendibilitat immediata: no pas a la plusvàlua, ja que aquesta depèn del grau d'acceptació del producte, que en aquest cas és una publicació.

D'altra banda, cal tenir present el delicat paper dels qui integren el periòdic, rodejats de pressions de totes menes en tractar-se d'una temàtica que afecta una comunitat reduïda. Això no obstant, dona resultat que el periòdic, en la secció de cartes al director, resti obert a totes les crítiques o rèpliques, ja que això contribueix a mantenir el sentit de la responsabilitat dels qui hi escriuen —que avui a EL 9 NOU són cap a un centenar de persones entre una quarantena de poblacions— i també ajuda a mantenir la independència.

Quant al contingut, EL 9 NOU dona molt més espai a la informació que no als escrits d'opinió, i considero que això és positiu ja que, cada dia més, les persones tenen llur pròpia opinió i el que volen és només estar informats.

Fins aquí tot pot considerar-se positiu, però cal assenyalar que aquest tipus de premsa es troba totalment en fals, a causa de la legislació actual. Curiosament, en el món de la indústria i el comerç és normal de fer una clara diferenciació entre la petita, la mitjana i la gran empresa, amb unes condicions o un tractament especials per cada cas. En canvi, la premsa comarcal, que a més és un fet clarament català, és òrfena de mesures especials que li permetin d'estar totalment d'acord amb la legalitat, ja que pel legislador, fins avui, tan sols han comptat els periòdics de gran tiratge. I això no és just. ●



La rotativa no para

